

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг ҚАРОИ

Ижтимоий аҳамиятга эга бўлган истеъмол товарлари билан савдо қилишни тартибга солишга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида

Ижтимоий аҳамиятга эга бўлган айрим истеъмол товарлари нархларининг сунъий ошириб юборилишига йўл қўймаслик, шунингдек, уларни республика ташқарисига ноқонуний олиб чиқиш кетиш ҳолларини бартараф этиш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

1. Белгилансинки, 2001 йил 1 ноябрдан бошлаб четдан келтириладиган ва республикада ишлаб чиқариладиган ун, ўсимлик ёғи ва қанд-шакарино сотиш фақат юридик шахслар томонидан шартномавий нархлар бўйича, воситачилар сонидан катти назар, қўли билан 25 фоиз миқдорда белгиланган чекланган савдо устамаси қўлланган ҳолда амалга оширилади.

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги Монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитаси, Давлат солиқ қўмитаси билан биргаликда савдо ташкилотлари томонидан ижтимоий аҳамиятга эга бўлган истеъмол товарларининг кўрсатиб ўтилган турларига чекланган савдо устама-ларини қўланиш тартиби тўғрисидаги низомини шу йилнинг 1 ноябригача ишлаб чиқсин ва белгиланган тартибда тасдиқласин.

2. Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси Молия вазирлиги ҳамда Монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитаси билан биргаликда:

савдо корхоналари томонидан қундалик эҳтиёж истеъмол товарларига нархларни шакллантиришнинг белгиланган тартибига риоя қилиниши устидан қатъий назоратни таъминласин;

қундалик эҳтиёж истеъмол товарлари нархларининг асосис равишда ошириб юборилишига уринишларга йўл қўймаслик ва уларнинг олдини олиш бўйича зарур чора-тадбирларни кўрсин, қўн бузувчиларга нисбатан амалдаги қўн ҳужжатларига мувофиқ иқтисодий ҳазо чораларини қўлласин.

3. 2001 йил 1 ноябрдан бошлаб:

Ўзбекистон Республикаси ҳудудига келтириладиган ўсимлик ёғига акция солиғи ставкалари унинг божхона қийматининг 10 фоизи миқдориди;

республика ҳудудига жисмоний шахслар («ўзлари қатнаб олиб келадиганлар») томонидан келтириладиган тижорат фаолияти учун мўлжалланган осиз-овқат товарларидан, шу жумладан, Ўзбекистон Республикаси ташқарисидан жисмоний шахслар номига келадиган товарлардан (ҳалқаро почта жўнатмаларидан ташқари) олингандаг йиғим ставкалари, бож тўловисиз келтиришнинг чекланган нормасини қўлламастан, уларнинг божхона қийматининг 25 фоизи миқдориди белгилансин;

республика ҳудудига жисмоний шахслар («ўзлари қатнаб олиб келадиганлар») томонидан тижорат мақсадларида бож тўловисиз келтиришнинг белгиланган нормаси доирасида 1000 АҚШ долларигача миқдорда келтириладиган урни божхонада расмийлаштириш

божхона тўловлари ундирмасдан амалга оширилади.

4. Қуйидагилар:

республика ҳудудига жисмоний шахслар («ўзлари қатнаб олиб келадиганлар») томонидан келтириладиган тижорат фаолияти учун мўлжалланган нооziк-овқат товарлардан олингандаг йиғим ставкаси амалдаги миқдорда — бож тўловисиз келтиришнинг чекланган нормасини қўлламастан, уларнинг божхона қийматининг 50 фоизи миқдориди ва уни ундирш тартиби сақлаб қолинсин;

Ўзбекистон Республикаси ҳудудига жисмоний шахслар томонидан келтириладиган тижорат фаолияти учун мўлжалланмаган товарлардан олингандаг йиғим миқдори Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Импортни тарифлар билан бошқариш чора-тадбирлари тўғрисида» 1998 йил 24 февралдаги 80-сон қарориди белгиланган амалдаги миқдорларда ва уни ундирш тартиби сақлаб қолинсин.

5. «Ёмийтамаксаноат» ушмаси ва ўсимлик ёғи ишлаб чиқарувчи корхоналар томонидан ҳўжалиқ ресурсларидан ишлаб чиқариладиган ва белгиланган тартибда уларга қайтариладиган ўсимлик (пахта) ёғини ушбу ҳўжалиқларнинг топширигига биноан ёки ишончномалари бўйича бошқа ҳўжалиқ юртуви субъектларга сотилиши таъқиқлансин.

Белгилаб қўйилсинки:

ўсимлик (пахта) ёғининг тузилган шартномаларга мувофиқ ҳўжалиқлар томонидан сотиб олинмаган миқдор ишлаб чиқарувчи корхоналар томонидан қўн ҳўжатларида белгиланган тартибда сотилади;

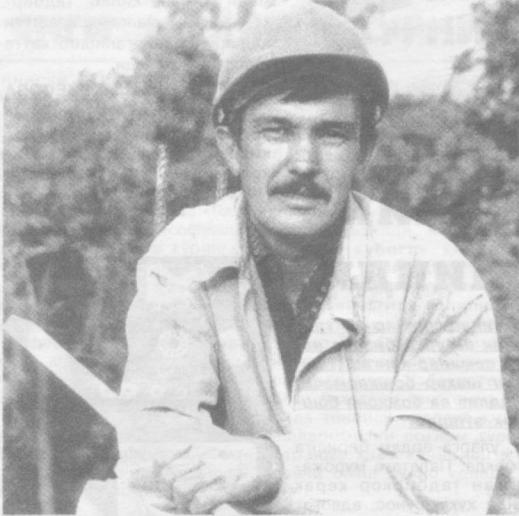
ишлаб чиқарувчи корхоналарнинг ҳўжалиқлар ресурсларидан ишлаб чиқарилган ўсимлик (пахта) ёғини мазкур ҳўжалиқларнинг топширигига биноан ёки ишончномаси бўйича бошқа ҳўжалиқ юртуви субъектларга сотишдан олинган тушуми давлат солиқ органлари томонидан қўнчилиқда белгиланган тартибда давлат бюджетига ундирилади, мансабдор шахсларга нисбатан қўнчилиқда мувофиқ жавобгарлик чоралари қўлланади.

6. Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона қўмитаси қундалик эҳтиёж истеъмол товарларининг республика ташқарисига ноқонуний олиб чиқиш кетилиши ҳолларининг олдини олишни таъминловчи божхона назоратини қўнайтирасин.

7. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги тегишли вазирликлар ва идоралар билан биргаликда бир ҳафта мuddатда идоравий норматив ҳўжатларни ушбу қарорга мувофиқлаштирсин.

8. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосарлари М. Усмонов ва Р. Азимов зиммасига юклансин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси
Тошкент шаҳри, 2001 йил 31 октябрь.
И. КАРИМОВ

Шахримизнинг кун сайин обод ва кўркам бўлиб боришда қурувчиларнинг ҳиссаси катта бўляпти. Улар томонидан бунёд этилаётган кўркам бинолар пойтахт ҳуснига ҳусн қўшмоқда.

СУРАТДА: узоқ йиллардан бери турли қурилишларда фаол қатнашиб ўз касбини эъозлаб келаётган пешқадам қурувчи Даврон Полвоновни кўриб турибсиз.

Тоҳир Нигматуллин олган сурат.

АНЖУМАН Ватан ягонадир, Ватан биттадир

Сентябрь ойида АҚШда бўлиб ўтган портлашлар бутун дунёни ларзага солди. Хатто «Биз ҳар қандай ҳавф-хатардан холимиз» деб ўйловчиларнинг ҳам кўзини очиб қўйди. Энг муҳими, бутун инсоният бу ҳавфли қора кучларга қарши биргаликда курашмоқдан ўзга чора йўқ эканлигини тушуниб етди. Шу тарих дунё халқларида терроризмга нисбатан муайян бир позиция шаклланди.

Бугун қаерда бўлманг, қайси анжуманда иштирок этманг, гап тинчликни асраш учун курашиш кераклиги, бу масалада биронта ҳам одам четда турмаслиги лозимлиги ҳусусида боради. Кўни кеча Ўзбекистон Миллий университети маданият саройида тўлганган талабалар ҳам ана шу ҳақда батафсил сўхбатлашдилар.

Ёзувчилар ушомаси томонидан ташкил этилган ва «Ватан ягондир, Ватан биттадир» шиори остида ўтказилган ушбу учрашув ёшлар хотирасида умрбод муҳрланиб қоладиган бўлди. Анжуманда қатнашган халқимизнинг семимли шоирлари Эркин Воҳидов, Ҳалима Ҳудойбердиева, Омон Матчон, Ойдин Ҳожиева, Сирожиддин Саййид, Усмон Азим, Иқбол Мирзо, Азим Суюнлар ўзларининг ўй-фикрлари ва янги шерълари билан анжумани янада мароқли ўтишига ҳисса қўшдилар.

Учрашувни Ўзбекистон Қаҳрамони, халқ шоири Абдулла Орипов олиб борди. У Ўзбекистон деган жаннатмақон юртни севиш ва ҳар қандай бало-қазолардан асраш ҳар бир ўзбекистонликнинг муқаддас бурчи эканлиги ҳақида тўхталиб ўтди. Бугунги кунда талаба ёшларга «Терроризм» деган қабзахт моҳиятини тўри тушутириш ва оғоҳлик тўғрисида қўнайитириш эртанги кун ҳамда келажакни асраш демакдир. Чунки ёшлар — бизнинг келажак ворисларимиз бўлиб, биздан кейин йўлимизни ва ишимизни давом эттиргувчи авлоддир.

Учрашув қатнашчилари — талаба ёшлар бугун ўзларини безовта қилаётган терроризм ҳақида фикр-мулоҳазаларини билдиришиб, шу она-Ватан барчамиз учун азиз гўша эканлигини чин дилдан изҳор этдилар.

Қисқарда

□ **ОНАЛАР** ва болалар йили муносабати билан халқаро ЭКОСАБ жамғармасида 23 ноябрда ўтказилиши мўлжалланган «Еш оналар» кўрик-танловининг Республика босқичига тайёргарлик қириш масаласи муҳокама этилди.

□ **ЭРТАГА** шахримиздаги «Карвонбозор»нинг Мазнавият ва маърифат хонасида Акмал Икромов туман ҳокимлиги ташаббуси билан «Миллий истиқлол ғояси: асосий тушунча ва тамойиллар» мавзусида тадбир бўлди.

□ **ШАХРИМИЗДАГИ** компьютер ва касб-ҳунар коллежида Ҳамза туман Мазнавият ва маърифат маркази ташаббуси билан ўтказилган семинар «Миллий истиқлол ғояси. Назария ва амалиёт» деб номланди.

□ **ШАЙХОНТОХУР** туманидаги сув иншоотлари бошқармасида бўлиб ўтган «Тинчлик учун курашмоқ керак» мавзусидаги тадбир туман ҳокимлиги ташаббуси билан уюштирилди.

□ **ЖАҲОН** иқтисодиёти ва дипломатия университетида талабалар иштирокида ўтказилган тадбир «Информацион ҳуруж ва унга қарши кураш усуллари» деб номланди.

□ **ТОШКЕНТ** Давлат юридик институтида бўлиб ўтган тадбирда иштирок этган талабалар Афғонистонда террорчиларга қарши жаҳон ҳамжамияти томонидан олиб борилаётган кураш мавзуси атрофида кенг фикр юритдилар.

□ **ПОЙТАХТИМИЗДАГИ** Механика ва иншоотлар сейсмиқ институтида уч кун мобайнида «Механиканинг ҳозирги замон муаммолари» мавзусида илмий-амалий анжуман ўтказилди.

XVI сағоси
Хаср
Барча маълумлардан олдинги сўнги хабарлар
Мамлакалимизда

• Ўзбекистон Республикаси Президентини Ислам Каримов Оқсаройда Европа Иттифоқи (ЕИ) Вазирлар Кенгашининг амалдаги раиси, Бельгия Бош вазирининг ўринбосари ва ташқи ишлар вазирини Луи Мишель қабул қилди.

• Ўзбекистон ташқи ишлар вазирини А. Комиллов Европа Иттифоқи делегацияси аъзолари билан учрашди. Мехмонлар шу кунги Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлигида ҳам бўлди.

• **Кеча** Олий Мажлисда Олий Мажлисининг Қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитаси ҳамда Олий Мажлис ҳузуридидаги Амалдаги қўн ҳўжатлари мониторинги институти ташаббуси билан «Ўзбекистонда жиний жазоларнинг либераллаштирилиши — суд-ҳуқуқ ислохотларида муҳим босқич» деган мавзуда халқаро конференция бўлиб ўтди.

• Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Оила ва аёллар муаммолари комиссияси ташаббуси, республика Ички ишлар вазирлиги ҳамда Жиззах вилояти ҳокимлиги ҳамкорлигида уюштирилган семинар-кеңаш «Воғга етмаган ёшлар томонидан содир этилаётган қўнбузарлик ва жиноятларнинг олдини олиш масалалари»га бағишланди.

• Кичик ва ҳусусий тадбиркорликни ривожлантиришни рағбатлантириш бўйича республика мувофиқлаштирувчи кенгашининг навбатдаги мажлиси бўлди.

• Фан ва техника давлат қўмитасида «Халқ ҳўжалиқининг турли тармоқлари учун маҳаллий ҳомашдан экспорт ва импорт ўрнини босувчи маҳсулотлар ишлаб чиқаришнинг экологик ҳавфсиз технологиялари» мавзусидаги давлат илмий-техникавий дастури доирасидаги тадқиқотлар натижалари бўйича доимий семинарнинг навбатдаги йиғилиши бўлди.

Жаҳонда

• **Бугун** Венада терроризмга қарши кураш бўйича биринчи халқаро симпозиум очилди.

• **Кеча** Англиядада Туркменистон Президентини С. Нибзов Бельгия ташқи ишлар вазирини, Европа Иттифоқи Вазирлар Кенгашининг амалдаги раиси Л. Мишель билан учрашди. Тумонлар жаҳондаги сиёсий можаролар ва Афғонистонга инсонпарварлик ёрдами кўрсатиш ҳусусида сўхбатлашдилар. Ҳудди шундай учрашув Душанбеда Тожикистон Президентини И. Раҳмонов ва Л. Мишель ўртасида ҳам бўлиб ўтди.

• **Бугун** Руминия Президентини И. Илиескунинг Ереванга сафари ниҳосига етди.

• Россияда Бош прокурор В. Устинов бошчилигида ҳалокатга учраган «Курск» сувоисти атом кемаси фоғжаси сабабларини аниқлаш ишлари давом этмоқда. Ҳалокат сабаби аниқланмаган бўлса-да, ҳозирда кеча бошқиб кел сувоисти кемаси билан тўқнашган, деган тахмин устун келмоқда.

• **Кеча** Грузия Президентини Э. Шеварднадзе ҳукуматини истеъфода чиқарди. Тбилиси митингининг минглаб қатнашчилари президентнинг ўзини ҳам истеъфода чиқишини талаб қилдилар.

• **Кеча** CNN телекомпанияси Ок уй мулозимлари яқин кўнлар ичида Афғонистон ҳудудига янги микёсдаги харбийлар жўнатиш режасида эканлигини маълум қилди.

• **Кеча** Туркия ҳукумати мулозимлари Афғонистонда олиб борилаётган ақсилтероп амалиётлари учун махсус тайёргарликдан ўтган 90 нафар десантчини жўнатишга қарор қилди.

• Исроил бош вазирини А. Шарон қайтадан фаластинликлар билан музокара болаш имқилигини маълум қилди. Фақат бунга муносиб шароит яратилиши, яъни фаластинликлар исроилликларга қарши қуролли ҳўжумларни тўхтатиши лозим. **Кеча** айни масалада Буок Британия Бош вазирини Тони Блэр билан Ариел Шарон ўртасида юзма-юз мулоқот бўлиб ўтди.

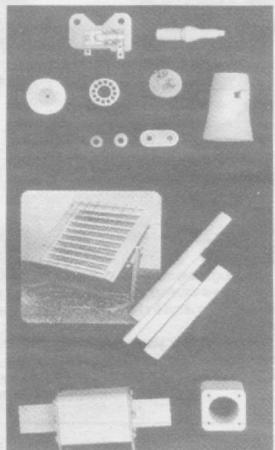

Палата томонидан уюштирилган семинар-кенгаш ҳам ана шундай ишларнинг бир кўринишидир. Унда иштирок этган барча тадбиркорлар ўзларини қизиқтирган саволларга мутахассислардан керакли ва аниқ жавоблар олишди. Шу билан бир вақтда ушбу тадбир иштирокчилари туманда фаолият кўрсатаётган кичик ва ўрта бизнес корхоналари, кўли гул хунармандларнинг меҳнат маҳсулидан ташкил топган кўрғазмани томоша қилиб, тадбиркорларнинг амалга ошираётган ишлари билан танишиб катта таассурот олишди.

Дилноза ГИЁСОВА

СУРАТЛАРДА: кўрғазма залидаги стенд кўпчилида қизиқиш уйғотди; «Керамика-куёш» кичик корхонаси маҳсулотлари.

Тоҳир Нигматуллин олган суратлар.

ТАДБИРКОРЛИК

Саволларга аниқ жавоблар олинди

Юнусобод тумани Товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатаси томонидан кичик ва ўрта бизнес вакиллари хусусий тадбиркорлар учун семинар-кенгаш ташкил этилди. Унда «Бизнес-фонд»нинг шаҳар бошқармаси, Марказий Банкнинг шаҳар бўлими, адлия ва божхона бошқармалари мутахассислари иштирок этишди.

Семинар-кенгашда кичик ва ўрта бизнес корхоналарини рўйхатга олишдаги янги тартиблар, уларни молиявий қўллаб-қувватлаш ҳамда материал техник таъминлашдаги кўшимча чора-тадбирлар, божхона имтиёзлари ва бошқа масалалар асосий ўринни эгаллади. Албатта, туман Товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатаси ҳар бир тадбиркорни қўллаб-қувват-

лашга, уларга ёрдам беришга интиломда. Палатага мурожаат қилган тадбиркор керак бўлганда ҳуқуқшунос, адвокат маслаҳатларини олиши йўлга қўйилган. Шу билан бирга палата мутахассислари ҳисобчиларни махсус курсларда малака оширишларини таклиф этишади, керакли ҳужжатларни тайёрлашда яқиндан кўмаклашади. Бу эса туманда тадбиркорлар сафининг кенгайишида муҳим ҳисса бўлмоқда.

Мақсад — БАНДЛИК ИЖТИМОЙ ҲИМОЯ

Шаҳримиз аҳолисини иш билан таъминлаш ва ижтимоий ҳимоя қилишда туманларда жойлашган меҳнат бўлиmlарининг ҳиссаси катта бўлмоқда. Биз бу борада Чилонзор туманида қилинаётган ишлар билан яқиндан танишдик.

Хусусан шу йилнинг июль ойигача 1292 нафар фуқаро иш қидириб туман меҳнат бўлимига мурожаат қилган. Шулардан 1105 нафари иш билан таъминланиб 201 нафари қайта касбга ўқиш учун юборилган. Шу билан бирга аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш мақсадида сўнгги 7 ой давомида 342 нафар фуқарога ишсизлик мақоми берилиб, 256 нафарига ишсизлик нафақаси тайинланган.

— Ҳа, дарҳақиқат, аҳолининг ижтимоий ҳимояга муҳтож, иш топишда қийналадиган ва меҳнат бозорига тенг рақобатлашишга қодир бўлмаган шахсларни ишга жойлаштириш мақсадида туманда жойлашган 81 корхонада 1700 та энг кам миқдордаги махсус ишчи жойлари белгиланди, — деди туман меҳнат бўлими раҳбари Нуршод Гиёсов. — Бу махсус иш жойларига 7 ойда 45 нафар фуқаро ишга жойлаштирилди. Шулардан 3 нафари ногирон, 6 нафари эса жазо муддатини ўтаб чиққан шахслардир.

Бугунги кунда жами бўлиб 954 та бўш иш ўринлари ва вакант лавозимлари мавжуд.

Меҳнат муносабатлари ва меҳнатга ҳақ тўлаш бўйича Марказий банкнинг шаҳар бўлими томонидан берилган маълумотга кўра туманда 43 та корхона иш ҳақи бўйича муддати ўтган

қарздорликка эга бўлиб, унинг умумий миқдори биринчи август ҳолати билан 480700 миллион сўмини ташкил этди. Муддати ўтган иш ҳақи қарздорлигига йўл қўйган 122 та корхона Чилонзор тумани ҳокимлигининг комиссияси йиғилишида кўриб чиқилган. Шунингдек иккита корхона бўйича маълумот туман прокуратурасига чора кўриш учун юборилди. Шу баробари 22 та корхона раҳбаридан муддати ўтган иш ҳақи қарздорлигига йўл қўйганлиги учун 247450 минг сўм ундириб олинган.

2001 йилнинг Оналар ва болалар йили деб эълон қилинганлиги муносабати билан ўтган ойлар мобайнида хотин-қизларни ишга жойлаштириш мақсадида бўш ўринлари бўлган корхона, ташкилот раҳбарлари маҳалла хотин-қизлар комиссиялари раислари билан мулоқот-учрашувлар ташкил этиб борилмоқда. Жумладан Наққошлик, Дўмбробод, Лутфий, Хайробод, Олмазор маҳаллаларида ана шундай тадбирлар ўтказилди. Болали оилаларни давлат томонидан ижтимоий ҳимоя қилиш юзасидан сўнгги 7 ой давомида жами 2578 та ариза тушган бўлиб улардан 2314 та оилага болалар нафақаси тайинланди.

Очил ҲАЗРАТОВ

Чиндан ҳам шундай, қадрли «Оқшом» муштарийлари. Шу кунларда ўзингиз севиб ўқийдиган «Тошкент оқшоми» газетасига 2002 йил учун обуна давом этмоқда. Бинобарин, у сизга ҳар доим ҳам энг яқин ҳамдам,

«Оқшом» — доимий ҳамроҳингиз, дилкаш сўхбатдошингиз

ҳамфикр ва маслаҳатгўй бўлиб келган. Буни шу кунларда таҳририятга йўллаётган дил сўзларингиздан ҳам билиш мумкин. Газетага бўлган меҳр-муҳаббатингиз, садоқатингиз учун сизларга самимий ташаккур билдирган ҳолда, шу кунларда пойтахтимизнинг барча алоқа бўлимларида газетага обуна расмийлаштириляётганини яна

ОБУНА-2002

бир бор эслатиб ўтамиз.

«Тошкент оқшоми» келгуси йилда ҳам мамлакатимизда, унинг пойтахтида, жаҳонда рўй бераётган энг сўнгги янгилик-

ларни тезкор усудда ёритади, ўзингиз севиб ўқийдиган рангибаранг мавзудаги мақолалар газета саҳифаларидан мунтазам ўрин олади. Шундай экан, вақтни бой бермай сеvimли газетангизга обуна бўлишга шошиллинг. Шундай қилсангиз 2002 йилнинг дастлабки кунидан бошлаб «Оқшом» хонадонингизга ўзи кириб боради.

ОБОДОНЛАШТИРИШ ОЙЛИГИ

Уюшқоқлик билан ўтмоқда

Пойтахтимизда барқ уриб ўсиб ётган дов-дарактлар, гуллару турли ўсимликлар унинг ҳуснига янада кўрк бағишлайди. Лекин бу нав-ниҳолларга вақтида қараб турилмаса, бошқача кўриниш олиши мумкин. Шунингдек, фасллар алмашувида қайсидир ўсимликларнинг вақти етиб қуриб қолади, дарактларнинг эса барглари ерга тўкилади. Ана шундай пайтлари, ҳар мавсум Тошкент шаҳар ҳокимининг қарори билан шаҳримиз худудидида ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш ва шаҳар худудини санитария ҳолатини яхшилаш бўйича ободонлаштириш ойлиги ўтказилади.

Шаҳримизда шундай тадбир давом этаётган айни дамларда барча кўчаларнинг атрофлари, ариқ ва зовурлар тозаланиб, барглар йиғиб, кўчатлар ўтказилмоқда.

— Бу ойликда бизнинг бошқармамиз ишчи ва хизматчилари ҳам сидқидилдан ўз вазифаларини адо этишга киришди, — деди Мирзо Улуғбек тумани ободонлаштириш бошқармаси бошлиқ ўринбосари Искандар Аслонов. — Хабарингиз бор туманимиз худудидан янги ҳалқа

йўли ўтган. Асосан шу йўл атрофларига янги гул ва даракт кўчатлари экишимиз керак. Бугунги кунда Буюк Ипак йўли, Пушкин, Ҳабиб Абдуллаев, Султоний, Файзулла Ҳўжаев, Содиқ Азимов кўчаларидаги ариқлар тозаланиб, дарактларнинг барглари йиғиб, уларга вақт бериш ишлари олиб бориляпти. Бу ишларга нафақат бизнинг ҳодимларгина эмас, балки туманимизда жойлашган корхона ва ташкилотлар, маҳаллалар ҳам жалб этилган. Улар ўзларига тааллуқли бўлган худудларда ана шундай кўкаламзорлаштириш ва тозалаш ишларини олиб боришляпти. Шу билан бирга кўчалардаги тозалikka ҳам катта эътибор қаратилган. Ахлат уюмлари барглар билан биргаликда тозаланиб махсус чуқурларга ташланмоқда. Шунингдек, экиляётган нав-ниҳолларга эҳтиёт бўлиш, ҳазонларни ёқмаслик ҳақида тушунтириш ишларини олиб бормоқдамиз.

Насиб этса ишларимизни ана шундай кўтаринки кайфиятда давом эттириб, ойликни муваффақиятли яқунлаймиз.

Одил ҲАСАНОВ

Магистратура босқичи

Республика халқ ҳўжалиги учун мутахассис илмий кадрларни тайёрлашда магистратура босқичи муҳим аҳамиятга эга. Шу сабабли ҳам Тошкент Давлат авиация институтида масаланинг бу томонига алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Икки йиллик таҳсил давомида магистрлар «Педагогика», «Техника фанлари ўқитиш услуби» каби билимларни пухта ўзлаштириш билан бирга бевоcита корхоналарида ишлаб чиқариш кўникмаларини оширмоқдалар.

Ҳозир магистрларнинг бир гуруҳи Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасида ўз фаолиятларини давом эттирмоқда. Айни вақтда «Ўзбекистон ҳаво йўллари» Миллий авиакомпания ҳам улар учун ишлаб чиқариш корхонаси вазифасини ўтамоқда.

Бундан ташқари «Талабалар конструкторлик бюроси»да ҳам амалий-техник изланишлар олиб боришмоқда. «Авиация тармоғи менежменти», «Учиш аппаратлари электроҳўзолари» кафедраларида ҳам қулай шарт-шароитлар яратиб берилди.

Акбар АЛИЕВ

ОЛТИНЧИ ГУЛШАН

(Давоми).

Кўшқ курилиб ажойиб манзара кашф этди. Унинг тўрт томонида тўрт дарича, деворлари турли-туман гуллар ўрнатилган биллурдан ясалган, деворнинг ичкариси ташкариси дуррлар билан безалган. Мусаввирлар ажойиб неча турли расмлар чиқиб, бир-бирига уйғунлаштирганлар. Кўшқнинг бўйи фалак билан тенглашарди. Бу маскан парилар маконига ўшарди. Зеро, бу макон шох қизига ошён эди. Зотан, маликани қошонада кўрган киши, маликани тўлин ойга, қаназакларини хулқарга (юлдузлар туркуми) қиёс қиларди. Кунлардан бир кун малика ўз қаназаклари билан бирга кўшқ айвонига чиқиб атрофни томоша қиларди. Айни шу аснода шаҳар кўчаларида жарчилар жар солиб, катта кичик барчани шох қасрига боришга фармон бўлганлиги ҳақида хабар қилардилар. Бу хабарни эшитган барча шаҳар аҳолиси подшоҳ саройи томон оқиб келарди. Малика эса зару зеворга безаниб, одамларни назардан ўтказарди, аммо улардан ҳеч бирини ўзига муносиб кўрмас эди.

Шу аснода Хуршид от ва тўн оломқ учун бозорга келиб эди. Кўшқ атрофига йиғилган одамларни кўриб, тамошо талабида девор устига чиқиб кўшқ томон назар солди. Баногоҳ маликанинг кўзи Хуршидга тушди, Малика Хуршидни кўриб-юриб бошидан учди. Назарида бир лаҳза яшин чакнади-ю машриқдан кўёш кўрингандай бўлди. Малика қалбида ишқ ўти аланга олиб, Хуршиднинг дарҳол келтиришни амр қилди. Мулозимлар Хуршиднинг дод-фарёдига қарамай, уни оқ қизига солиб олиб келдилар. У кўзини очиб ўзини шох ҳарамидан кўрди, бироқ нима бўлаётганини билмасди. Назимлар Хуршидга шохона либослар кийдириб, олдига турли-туман нозу неъматлар қўйиб, хизматга қўйиб бўлдилар.

Шох барча аъёнларни йиғиб, тўй асбобини муҳайё қилди ва қози никоҳ кутбасини ўқиди. Икки мохвашини никоҳ этиб, гўё тўлин ойга қўшни қўшдилар. Барча катта-кичик мамнун бўлдилар. Хуршид Моҳбону билан айш-ишратга машғул бўлиб, Аторудни хаёлидан фаромуш қилди.

Уша кун Хуршид бозорга кетиб, қайтиб келмагач, Аторуд бода икки кун Хуршидни кутди. Хуршиднинг бошига тушган воқеалардан беҳабар эди. Шу боис у Хуршидни аҳволи не кечди экан деб, уни эшикма-эшик юриб қидира бошлади. Юриб-юриб ниҳоят бир лўлининг қулбасига кирди. Лўли афсунгар фолбин бўлиб, қўлида рубоби ҳам бор эди. Агар у афсун ўқиб сеҳр қилса ҳатто Масиҳо ҳам Мажнунга айланарди. Агар нағмасини созлаб чала бошласа ўлиқлар ҳам қўш каби парвоз қила бошларди. Агар унинг жамолини фаришта кўргудек бўлса, исён майи билан таъминланарди. Лўли шу кўни малика ҳузуринида ажойиб нағма навозлик билан хангомалар кўрсатиб, аҳадсиз инюмлар олиб уйига қайтиб келаётган эди. Эшиги олдида Аторудга дуч келиб, ўзини кўрмаганга солиб уйига кириб кетди. Аторуд лўлининг хусн-жамолига ошуфта бўлиб, хушидан кетиб йиқилади. Аторуд хушига келгач, лўлининг жамолини яна бир марта кўриш иштиёқида дарвозага тикилганча махлиё бўлиб ўтирарди.

Лўли ўз хизматқорига буюрди: дарвоза қаршисида ўтирган бенавога бориб, мени сўзимни унга этказ! Агар васл орзусида бўлса, васл баҳоли юз динор дегин! Агар қабул қилса шабистонимга олиб кел, вагарна кетмоққа тараддул қилсун деди. Аторуд хизматқордан бу сўзни эшитгач, унинг қўлига юз динорни тутқазиб, лўлининг шабистонига қараб юрди. Аторуд бир неча кун лўли билан машақт қилди. Лўлининг тасаввурида Аторуд бир гарибу нотавон бўлиб гавдаланарди. У ўзича ўйларди, бу йиғит ҳар кеча шабистонимда ётади. Аммо ҳар кун юз динорни қаердан оларкин?

Лўлининг ҳовлиси катта даргоҳ бўлиб, эшигининг ёнидан катта анҳор оқарди. Аторуд ҳар эрта тонгда туриб таҳорат қилиб, ибодат қиларди. Ибодатдан сўнг ўз-ўзига надомат қилиб, кўзини ёшларди. Кунлардан бир кун лўли бир пана жойга беркиниб Аторуднинг хатти-ҳаракатини кузатди. Аторуд халқумини (томоғини) қоқди, унинг озғидан бир устихон (суяк) тушди, унинг ичиди дурр-жавоҳир пинҳон эди. Аторуд устихон ичидан дуррни олиб, устихонни яна озғизга солди. Бу ҳодисани узоқдан лўли кўриб турарди. Бинобарин, бу сир энди шу ерда ошқор бўлганди. Лўли устихонни қўлга киритиш учун тунги базмини авжига чиқарди. Базм аро лўли ноз-қарашмалар қилиб Аторудга бир-икки пиёла майини орқича суниб, уни мастлик чоғига йиқитди. Аторуд қайт қилиб, қайт билан устихон ҳам бирга тушди. Лўли устихон билан дуррни қўлига олиб, устихонни дарҳол озғизга солди.

Аторуд мастликдан хушёр тортиб, таҳорат олмақ учун анҳорга борди. У халқумини ҳарчанд қокса-да, аммо ҳеч нарса тушмади. Шундан сўнг кечаги базмда бўлганидан кўп надоматлар қилиб, ўз-ўзини маломат қиларди. У бу кечани ҳам лўли билан ўтказмақчи эди. Аммо, дурр-жавоҳир онаси бўлмиш устихон гоийб бўлди. Аммо, Аторуднинг кўнгилида бу кеча ҳам лўли билан бирга бўлиш ҳаёли бор эди. Бироқ, лўли Аторудга дедиким, — мендан кўнглингни узиб, бу ердан кетгил! Киши дилр-балардан ҳамма вақт ҳам вафо кўравермайди. Агар сен мунда юрсанг, бу ерга ҳеч қим келмай қолди. Бу сўздан Аторуд қаттиқ хафа бўлиб, ҳижрон азобиди зору гирён бўлиб йўлга тушди. Аторуд бу ишлардан оғир мусибатга учраб, бу жойдан кетмоққа жазм қилди ва йўлга чиқиб бошқа вилоят томон кетди.

Аторуд бир неча шаҳар ва тоғу даштларни сайр этиб, гарбилик алами зиеда бўлди. У суръат билан йўл юрарди. Баногоҳ узоқдан бир улуг тоғ кўрунди. У яқин бориб кўрдики, бу ажиб бир тоғ экандир, унда на сув, на мева ва на қори бордур. Тоғ жуда баланд ва баҳайбат бўлиб, фақат уқкию қузгинларга макон эди.

Тургун ФАЙЗИЕВ тайёрлаган.
(Давоми бор).

Мустақиллик йилларида Президент Ислам Каримов раҳнамолигида Ўзбекистонда спортни, хусусан, теннисни ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратилаётган. Бунинг натижаси ўларок, қисқа вақт ичиди мамлакатимизнинг шаҳар ва қишлоқларида жаҳон талабларига жавоб бера оладиган теннис кортлари қурилади, халқимиз орасида бу спорт турига ихлос қўйганлар сони эса тобора ортиб бормоқда.

хоратини ошириб бормоқда. Жорий йилда эса юртимиздаги мусобақалар тақвимида яна бир ажойиб турнир — теннис бўйича Ўзбекистон кубоғи қўшилди. Президент Ислам Каримов ташаббуси билан ташкил этилган ушбу мусобақада барча вилоятлар, Тошкент шаҳри ва Қорақалпоғистон Республикасида жами 14 жамоа иштирок этди. Ўзбекистон кубоғи тўрт босқичда ўтказилди. Биринчи

ЎЗБЕКИСТОН СПОРТИДА ЯНГИ МИЛЛИЙ ТУРНИР

Теннисчи қизимиз Ирода Тўлаганованинг жаҳоннинг кучли ракетка усталари рейтинг жаadwalида йигирманчи поғонага кўтарилган барчамизни хушнуд этди.

Мамлакатимизда ўтказилаётган «Президент кубоғи» ва «Тошкент опен» халқаро мусобақаларига дунёнинг кўзга кўринган ракетка усталари мунтазам равишда ташриф буюряпти. Мамлакатимизда келаётган М. Сафин, Е. Кафельников, М. Россе, Н. Кифер, Д. Хрбаты сингари теннис юлдузлари иштирокидаги ўйинларни бевосита томоша қилаётган ёшларимиз қалбида ушбу спорт турига меҳр уйғонмоқда. Кўпбал вилоятларимизда ташкил этилаётган «Фьючерс» ва «Челенжер» турнирларида ёш спортчиларимиз ўз ма-

босқич — нимчорак баҳслари 13-15 апрелда, иккинчи босқич — чорак финал 1-3 июнда, учинчи босқич — ярим финал беллашувлари 24-26 август кунлари бўлиб ўтди. Финал учрашувидан иборат тўртинчи босқич эса 26-28 октябрь кунлари ўтказилди. Мусобақалар «Дэвис кубоғи» қодалари асосида ташкил этилди. Биринчи бор ўтказилган бу мусобақанинг илк голиби Тошкент шаҳри жамоаси бўлди.

Бир йўла республикамизнинг барча вилоятларини қамраб оладиган Ўзбекистон кубоғи баҳслари кенг омма орасида теннисни тарғиб қилиш, ёшларимизни соғлом турмуш тарзида ҳаёт кечирадиган ундовчи омил бўлиб қолади. (ЎЗА).

Сўранг, жавоб берамиз

Фуқаролик ҳолатини қайд этиш нима учун зарур?

М. Ризоева

Фуқаронинг туғилганлиги ҳолати қайд этилмаган бўлса, унинг ўлимини қайд этиш бўладими? Агар вафот этганлик ҳолати қайд этилмаса, марҳумнинг вориси унинг меросини олиш ҳуқуқига қандай эга бўла олади? Ёки бошқа ҳолатни олиб кўрсак, биринчи никоҳни бекор қилмасдан туриб, иккинчи марта никоҳга кириш мумкинми?

Туғилганлик гувоҳномаси бўлмаган бола: у қандай ҳуқуқларга эга бўлиши мумкин? Демак, Қонунда фуқаролик ҳолати ақларини давлат томонидан қайд қилиб рўйхатга олиш, бу фуқароларнинг шахсий, мулкий ва шахсий қонуний ҳуқуқларини ҳимоя қилиш мақсадини кўзлайди, деб белгилаб қўйилган.

Айтиш керакки, фуқаролик ҳолатлари ақларини қайд қилиш фақат фуқароларнинг манфаатларинингизга кўзлаб қўлай, балки давлат манфаатларини ҳам ҳимоя қилишни мақсад қилиб қўяди.

Уч йили қизим туғма ногирон. Унинг соғлиғи учун ҳаммаши шифокорлар билан суҳбатлашиб туришга тўғри келади. Ногирон қизим учун имтиёзли равишда телефон ўрнатсам бўладими?

М. Носирова

Телефон тўловлари тўғрисидаги йўриқномага асосан, хонадонда истиқомат қилувчи 1-гурух ногиронлари учун 50 фоз миқдорда имтиёз бўлган телефон ўрнатиш мумкин. Агарда қизингиз 1-гурух ногирони бўлса, шу тўғрисидаги тегишли ҳужжатларни олиб, ариза билан туман телефон станциясига мурожаат қилишингиз лозим.

Санглимининг вафотидан сўнг унинг бир фарзандини ўз тарбиясига олган эдим. Лекин васийлик ва ҳомийлик органининг ходимлари уйимга қўнра келишмоқда. Шу тўғрисида?

М. Соҳиқова

Бизнингча, васийлик ва ҳомийлик органи вакиллари ўз вазифаларини бажаришга тўғри. Чунки улар бирор оилага тарбиялаш учун берилган боланинг ёки болаларини яшати, шарт-шароитлари ва уларнинг қандай тарбияланаётганлигини кузатиб боришга ҳақлидирлар. Агар бу орган вакили ўзга мақсадларга келаётган бўлса, унда бу ҳақда васийлик ва ҳомийлик органини хабардор этишингиз керак.

Яқинда ишхонада бўлиб ўтган воқеа мени ўйланттириб қўйди. Бир ҳам-маскабилимиз тўсатдан хушига йўқотиб, ўзини билмай қолди. 5-6 та ходим нима қилишганимиз билмай қолдик. «Тез ёрдам» машинаси келгунча ҳеч қандай ёрдам беролмадик. Айтгинчи, шундай вақтларда биринчи ёрдам сифатида нима иш қилишимиз мумкин эди?

О. Пулатов

Бош миязнинг қон билан етарли таъминланмаслиги натижасида тўсатдан хушини йўқотиш асаби қаттиқ толиқан, ўта қўзғалувчан кишиларда учраб туради. Бунга сабаб, қаттиқ оғриқ, руҳий ҳаяжон, дим хонада ҳаво етишмаслиги сабаб бўлиши мумкин.

Шифокор этиб келгунча илк ёрдамни бемор бошини пастга қилиб, оёқ томонини юқори қўйишдан бошлаш керак. Бундан миная қон бориши осонлашади. Деразани очин, беморнинг ёқаси ва камарини бўшатин, юзига муздек сув сеппин, имкони бўлса новнашдан спирит ҳидлатиш керак. Бемор хушига келгач, унга аччиқ чой ёки кофе ичириш, шифокор келгунча ўрнидан турғазмаслик лозим.

Хурматли ҳамшаҳарлар! Ўзингизни қизиқтирган масалалар юзасидан 132-11-39 телефонига қўнғирок қилсангиз малякалик мутахассислар ёрдамида саволларингизга батафсил жавоб беришга ҳаракат қиламиз.

Бу ажиб дунё

Бразилиялик спортчи буви

Бразилиядаги Порту-Алегри шаҳрида кўпбал аёллар мунтазам стол тенниси билан шуғулланишади. Бу ерда ҳар йили спортнинг бу тури бўйича шаҳар биринчилиги ўтказилади. Навбатдаги беллашувда 88 ёшли Элвира Рамирас шаҳар чемпиони унвонига сазовор бўлди. Голибининг 14 қариндоши, шу жумладан, икки ёвараси мусобақа давомида уни кўлаб-қувватлаб туришди.

Кўшлар нимадан кўрқисади?

Кўшларнинг «хужуми» туфайли кўлаб самолётлар ишдан чиқади. Баъзан эса бутунлай халокатга учрайди. Ҳар йили Япониянинг ҳаво йўлларига 60 га яқин самолётнинг кўшлар билан тўқнашуви рўйхатга олинади. Бундан кўрилган зарар эса ўнлаб миллион иенларни ташкил қилади.

Япониянинг АНА авиакомпанияси мутахассислари кўшлар ҳар қандай катта кўздан кўрқиларини аниқлашди. Самолёт турбиналари ўртасига баҳайбат кўз расмини чиқиши ва шундан кейин кўшлар билан тўқнашув 20 фозга қисқарган. Ҳозир бундай кўшлар авиакомпания паркидаги «Боинг-747», «Боинг-767» лайнерларини беэза турибди.

Уйда чиқинди заводи

Англиялик Билл Смит ихчам машина ихтиро қилди. Бу «Пак-мастер» деб номланган машинада ҳатто турли уй-рўзгор чиқиндиларини пресшлаш, ҳатто шиша идишларни ҳам майдалаш мумкин. Мўҳими, у электр қувватида ишлайди. Унинг катталги музлатгичдек келади.

Елим фақат гишт учун

Голландиялик мутахассислар энди гишт учун ҳам елим ишлаб чиқаришни йўлга қўйдилар. У гиштни цементга нисбатан жуда мустаҳкам ишлайди. Натижада девор ўта мустаҳкам бўлиб, гишт терувчи-ларнинг иши эса янада энгиллашади, яъни одатдаги гишт теришда цемент қоршима қатлами 1 сантиметрдан кам бўлмасди, бироқ янги усулда эса елимнинг қалинлиги атиги 2 миллиметр бўлса бас.

Сув остиди омбор

Япониядаги Сива қўли йил давомида ҳарорати ўзгармас муздек суви билан машғурдир. Мутахассислар кўп тубида гуруч сақлаш учун омбор қуришга қарор қилишди. Уларнинг фикрича, пластик қолларга солинган гуруч қўл тубида уч йилгача бузилмай сақланар экан.

Бири бирдан қизик

Америкалик олимлар беш юзта операцияни ва ҳар қандай гулли нақшни тика оладиган электрон тикув машинасини яратдилар.

Лекин энг ажойиб машинани испанияликлар ишлаб чиқаришган. У дастурдан сал бўлса-да янгилишса, овоз чиқариб хабар беради. Бу машина янги тикилаётган материалдаги ҳар бир жараёни эслаб қолади ва керак бўлса уларни айтиб беради.

Муҳаббат ХАБИУЛЛАЕВА тайёрлади.

